

การพัฒนาแบบการบริหารจัดการการเรียนการสอน
โดยใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียมของนักเรียนโรงเรียนบ้านทุ่งไหม
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสตูล*

DEVELOPMENT OF TEACHING AND LEARNING MANAGEMENT MODEL
USING THE DISTANCE LEARNING TELEVISION FOR BAN THUNG MAI
SCHOOL UNDER THE SATUN PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA
OFFICE

อับดุลอาซิส ยาบา

Abdulaziz Yaba

โรงเรียนบ้านทุ่งไหม อำเภอละงู จังหวัดสตูล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสตูล

Ban Thung Mai School, Nam Phut Sub-district, La-ngu District, Satun Province, under the Satun Primary

Educational Service Area Office, Thailand

E-mail: ab.aziz2514@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหา และความต้องการ
รูปแบบการบริหารจัดการการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียม 2) พัฒนารูปแบบการบริหาร
จัดการการเรียนการสอนโดยใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียม 3) ทดลองใช้รูปแบบการบริหารจัดการ
การเรียนการสอนโดยใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียม 4) ประเมินผลรูปแบบการจัดการศึกษาทางไกล
อย่างมีประสิทธิภาพของโรงเรียนขนาดเล็ก ใช้วิธีวิจัยแบบผสมผสานระหว่างวิธีการวิจัยเชิงปริมาณ
และเชิงคุณภาพ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1, 3 และ 6 ปี
การศึกษา 2562 จำนวน 33 คน และครูผู้สอน จำนวน 3 คน โดยใช้แบบประเมิน แบบสอบถาม
แบบทดสอบ การสัมภาษณ์และการประชุมกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ วิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่
ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน กับการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า
1) ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความคิดเห็น
เกี่ยวกับสภาพปัจจุบันปัญหาแตกต่างกันตามสถานะภาพที่ต่างกัน และความต้องการภาพรวมอยู่
ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.43$) 2) ผู้ทรงคุณวุฒิเห็นด้วยกับความเหมาะสมของรูปแบบและความเป็นไปได้
ของรูปแบบในการนำไปใช้ได้คิดเป็นร้อยละ 100 ซึ่งหมายถึงรูปแบบนี้สามารถนำไปใช้ได้
3) หลังการใช้รูปแบบ ครูมีทักษะการจัดการเรียนการสอนโดยใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียมสูงขึ้น

* Received 18 September 2022; Revised 26 September 2022; Accepted 29 September 2022

และนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นทุกคน โดยมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 4) ผลการประเมินการใช้รูปแบบ พบว่า ครูมีทักษะการจัดการเรียนการสอนโดยใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียมสูงกว่าก่อนการใช้รูปแบบ และนักเรียนทุกคนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าก่อนการจัดการเรียนการสอนโดยใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียม โดยมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

คำสำคัญ: รูปแบบ, การบริหารจัดการการเรียนการสอน, ทางไกลผ่านดาวเทียม

Abstract

The objectives of this research article were to 1) study current conditions and the need for teaching and learning management model using the distance learning television (DLTV), 2) develop teaching and learning management model using the DLTV, 3) try out teaching and learning management model using the DLTV, 4) evaluate the effective use of teaching and learning management model using the DLTV. This research was mixed methods approach: qualitative and quantitative research. The population included 33 students in grade 1, grade 3 and grade 6 and 3 teachers from Ban Thung Mai School in academic year 2019. Instruments used were a form of behavioral assessment, interview and group discussion. Percentage, mean ($\bar{X}$), standard deviation (SD), and content analysis were used for data analysis. The results showed that 1) the present condition, problems and demands of teaching and learning management model using the DLTV, participants with distinct positions expressed opinions toward problems concerning DLTV differently, and as perceived by participants were at a high level ($\bar{X} = 4.43$), 2) the experts agree with the appropriateness and possibility of the model using the DLTV being usable at 100 percent, which means that this model can be used, 3) after using the teaching and learning management model using the DLTV, three teachers in the experimental group had higher skills than before the teaching and learning management using the DLTV were used, and also the students had higher learning achievement than before the teaching and learning management using the DLTV were used, 4) the evaluation of teaching skills and learning achievement after using the teaching and learning management model by the DLTV, teachers had higher skills and the students had higher learning achievement than before using the DLTV. All with a statistically significant difference at the 0.01 level.

Keywords: Model, The Teaching and Learning Management, The Distance Learning Television (DLTV)

บทนำ

แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2579 จัดทำขึ้นเพื่อพัฒนาคุณภาพและประสิทธิภาพการจัดการศึกษาของประเทศ โดยมุ่งเพิ่มโอกาสและความเสมอภาคในการเข้าถึงบริการการศึกษาที่มีคุณภาพและมาตรฐานของประชาชนทุกช่วงวัย ทุกกลุ่มเป้าหมาย เพิ่มประสิทธิภาพของการบริหารจัดการศึกษาทุกระดับ พัฒนากำลังคนที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดงานและการพัฒนาประเทศ และสร้างการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของทุกภาคส่วนในสังคมผ่านการสร้างความรู้ ความเข้าใจ การรับรู้ การยอมรับและพร้อมที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานของผู้เกี่ยวข้อง ทุกภาคส่วนเพื่อให้การดำเนินงานบรรลุผลตามเป้าหมายที่กำหนดโดยมีกรอบทิศทางและเป้าหมายของแผนการศึกษาแห่งชาติที่สนองหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง แนวพระราชดำริของสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เกี่ยวกับการสร้างบุคลิกและอุปนิสัยที่ดีงาม (Character Education) สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ยุทธศาสตร์ประเทศไทย 4.0 และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2561 - 2564) และรองรับกับโครงสร้างประชากร บริบทการจัดการศึกษาของประเทศ และสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปของกระแสโลกาภิวัตน์ในโลกศตวรรษที่ 21 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2560)

ดังนั้น วิธีการจัดการศึกษาจึงควรพัฒนาวิธีการหรือรูปแบบการเรียนการสอนเพื่อให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ โดยอาศัยความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีเข้ามาประยุกต์ใช้ให้เข้ากับสภาพการณ์ปัจจุบัน ซึ่งระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและระบบการสื่อสารโทรคมนาคม มีความเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว ระบบคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศจึงเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะช่วยสนับสนุนให้เกิดการเรียนรู้ (รุ่ง แก้วแดง, 2540) นอกจากนี้ ความเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็วของคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศในปัจจุบันมีผลทำให้รูปแบบการจัดการการเรียนรู้ของคนในโลกเกิดความเปลี่ยนแปลงไปเป็นอย่างมาก (กิดานันท์ มลิทอง, 2543) ซึ่งเป็นผลให้เกิดการคิดค้นและพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบต่าง ๆ เช่น ระบบงานในการสนับสนุนและส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน ระบบงานเพื่อการบริหารจัดการศึกษาและสถานศึกษา ซึ่งเกี่ยวข้องกับระบบคอมพิวเตอร์ ดังนั้นจึงเป็นเครื่องมือที่สำคัญที่จะสามารถนำมาใช้งานได้หลากหลายรูปแบบ ดังจะเห็นได้จากบทความและงานวิจัยต่าง ๆ ที่ได้กล่าวถึงการพัฒนาและการสร้างรูปแบบการเรียนการสอนที่มีให้เลือกใช้ได้ อย่างหลากหลายภายใต้หลักการและทฤษฎีในการจัดการเรียนการสอนโดยอาศัยระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่มีความทันสมัย เพื่อให้เกิดการส่งเสริมการเรียนรู้ได้ตลอดชีวิตด้วยระบบการศึกษาทางไกลผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

นับเป็นพระมหากรุณาธิคุณของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9 ที่ทรงห่วงใย เรื่องการศึกษา โดยเฉพาะการจัดการศึกษาให้แก่เด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร และได้มีโอกาส ได้มีความเสมอภาคกันทางการศึกษา ซึ่งเป็นที่มาของโครงการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม โดยได้เริ่มต้นการออกอากาศเฉลิมพระเกียรติเป็นปฐมฤกษ์ เมื่อวันที่ 5 ธันวาคม 2538 และขยาย มิติทางการศึกษาสู่โรงเรียนปลายทางทั่วประเทศ เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนของโรงเรียน โดยเฉพาะโรงเรียนบ้านทุ่งใหม่ที่ขาดแคลนครูผู้สอนและครูไม่ครบชั้น นักเรียนได้เรียนรู้สู่โลก การศึกษามิติใหม่กับสื่อการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม นอกจากนี้ยังเป็นการแก้ปัญหาครูผู้สอน ที่ขาดความเชี่ยวชาญในวิชาที่สอน กล่าวได้ว่าการจัดการศึกษาทางไกลให้โอกาสที่เท่าเทียมกันแก่ บุคคลอย่างกว้างขวางทำให้บุคคลไม่ว่าจะอยู่ในสถานภาพใดอยู่ใกล้ไกลเพียงใดประกอบอาชีพใด อายุเท่าใดพื้นฐานความรู้เท่าใดต่างได้รับโอกาสอย่างเท่าเทียมกันการศึกษาทางไกลเป็นการช่วย ลดข้อจำกัดของการศึกษาในระบบโรงเรียน ซึ่งมีข้อจำกัดหลายด้าน เช่น การจำกัดจำนวนนักเรียน การจำกัดห้องเรียน การจำกัดครู และการจำกัดวัสดุอุปกรณ์ นอกจากนี้ ยังมีด้านอายุผู้เรียน พื้นฐานความรู้ของผู้เรียนและมีระเบียบกฎเกณฑ์ต่าง ๆ อย่างเคร่งครัด ซึ่งการศึกษาทางไกลจะ ช่วยลดข้อจำกัดเหล่านี้ได้พอสมควร

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีแนวคิดและมีความสนใจที่จะศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบการบริหาร จัดการการเรียนการสอนโดยใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียมของนักเรียนโรงเรียนบ้านทุ่งใหม่ สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสตูล และเพื่อรองรับหลักเกณฑ์การขอเปิดและ ดำเนินการหลักสูตรในระบบการศึกษาทางไกล พ.ศ. 2548 และแนวปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การขอ เปิดหลักสูตรในระบบการศึกษาทางไกล โดยเน้นหลักการจัดการเรียนการสอนทางไกลในหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐานให้มีความใกล้เคียงกันกับการเรียนการสอนในห้องเรียนจริง ซึ่งไม่ว่าผู้เรียน กับผู้สอนจะอยู่ห่างไกลกัน ต่างเวลา ต่างสถานที่ ก็สามารถเรียนรู้ โดยการพูดคุย ปฏิภาณ และ มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้สอนโดยเห็นภาพกัน ผ่านระบบการจัดการเรียนการสอนโดยใช้สื่อ ทางไกลผ่านดาวเทียมของโรงเรียนบ้านทุ่งใหม่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหา และความต้องการรูปแบบการบริหารจัดการการเรียน การสอนทางไกลผ่านดาวเทียมของนักเรียนโรงเรียนบ้านทุ่งใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสตูล
2. เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการการเรียนการสอนโดยใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียม ของนักเรียนโรงเรียนบ้านทุ่งใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสตูล
3. เพื่อทดลองใช้รูปแบบการบริหารจัดการการเรียนการสอนโดยใช้สื่อทางไกลผ่าน ดาวเทียมของนักเรียนโรงเรียนบ้านทุ่งใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสตูล
4. เพื่อประเมินผลรูปแบบการจัดการศึกษาทางไกลอย่างมีประสิทธิภาพของโรงเรียนขนาดเล็กของนักเรียนโรงเรียนบ้านทุ่งใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสตูล

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการศึกษาและพัฒนา (Research and Development) ผู้วิจัยกำหนดวิธีดำเนินการวิจัยออกเป็น 4 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาวิเคราะห์สภาพปัจจุบันปัญหา และความต้องการรูปแบบการบริหารจัดการการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียม การวิจัยในขั้นตอนนี้เป็นการศึกษาข้อมูลพื้นฐานที่จะศึกษาสภาพ สาเหตุ และปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนโดยใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียมของโรงเรียนบ้านทุ่งไหม้ ใน 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การกำหนดนโยบาย 2) การขับเคลื่อนและสร้างความเข้มแข็ง 3) การจัดการเรียนรู้ 4) การนิเทศและติดตาม 5) การประเมินผลและปรับปรุง (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศตูล เขต 1, 2561) ประชากรได้แก่ ครูผู้สอนในโรงเรียนบ้านทุ่งไหม้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศตูล จำนวน 10 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง

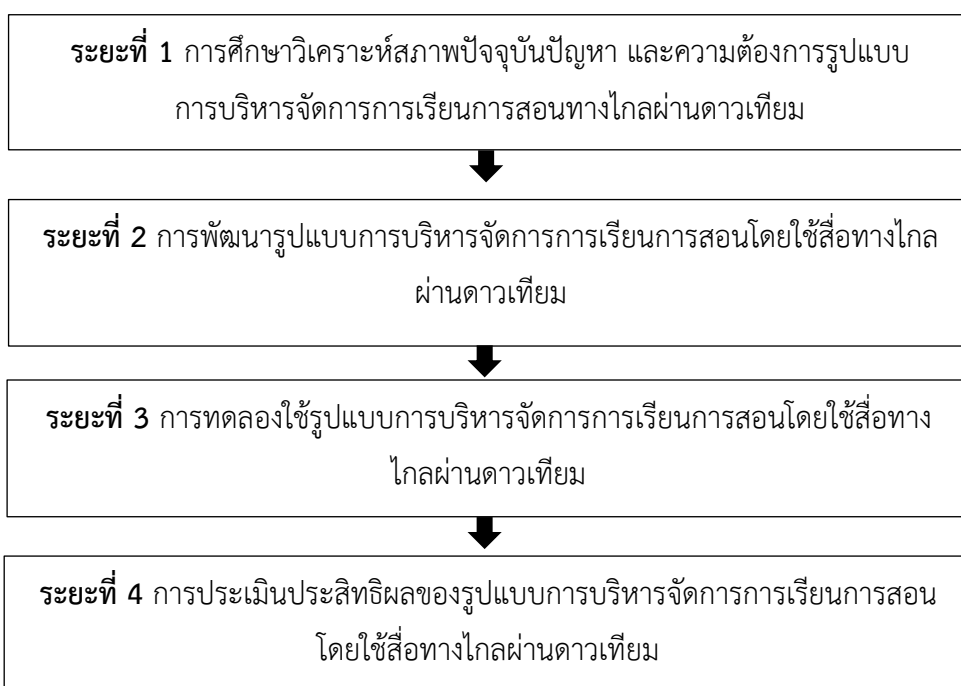
ระยะที่ 2 การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการการเรียนการสอนโดยใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียมของนักเรียนโรงเรียนบ้านทุ่งไหม้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศตูล การวิจัยในขั้นตอนนี้เป็นการนำผลการศึกษาจากขั้นตอนที่ 1 มาใช้ในการกำหนดกรอบแนวคิดของการพัฒนารูปแบบ กำหนดโครงสร้างและองค์ประกอบของรูปแบบการบริหารจัดการการเรียนการสอนโดยใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียมของโรงเรียนบ้านทุ่งไหม้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศตูล และสังเคราะห์ ร่างรูปแบบการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียน แล้วตรวจสอบร่างรูปแบบการบริหารจัดการการเรียนการสอนโดยใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียมของนักเรียนโรงเรียนบ้านทุ่งไหม้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศตูล จากนั้นตรวจสอบรูปแบบโดยนำแบบสอบถามเข้าที่ประชุมเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 7 ท่านได้มาจากการคัดเลือกโดยใช้วิธีสุ่มแบบเจาะจง เพื่อหาค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC (Index of Item Objective Congruence) ของแบบสอบถาม และค่าเฉลี่ยเปรียบเทียบกับเกณฑ์ โดยใช้ค่าเฉลี่ยที่ถือว่าสอดคล้องตั้งแต่ 0.60 ขึ้นไป (บุญชม ศรีสะอาด, 2553)

ระยะที่ 3 การทดลองใช้รูปแบบการบริหารจัดการการเรียนการสอนโดยใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียมของนักเรียนโรงเรียนบ้านทุ่งไหม้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศตูล การวิจัยในขั้นตอนนี้เป็นการนำรูปแบบการบริหารจัดการการเรียนการสอนโดยใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียมของโรงเรียนบ้านทุ่งไหม้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศตูล ไปทดลองใช้ มีการทดสอบก่อนและหลังการทดลอง เพื่อตรวจสอบประสิทธิภาพเชิงประจักษ์ของรูปแบบการบริหารจัดการการเรียนการสอนโดยใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียมของโรงเรียนบ้านทุ่งไหม้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศตูล โดยใช้กับกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ครูผู้สอนโรงเรียนบ้านหัวควนปีการศึกษา 2561 จำนวน 3 คน และนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ปีที่ 3 และปีที่ 6 โรงเรียนบ้านหัวควน ปีการศึกษา 2562 จำนวนนักเรียน 30 คน

ระยะที่ 4 การประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการบริหารจัดการการเรียนการสอนโดยใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียมของนักเรียนโรงเรียนบ้านทุ่งไหม้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสตูล การวิจัยในขั้นตอนนี้เป็นการประเมินผลและปรับปรุงรูปแบบการบริหารจัดการการเรียนการสอนโดยใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียมของโรงเรียนบ้านทุ่งไหม้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษสตูล ในขั้นตอนที่ 3 โดยกลุ่มเป้าหมาย คือ ครูผู้สอนโรงเรียนบ้านทุ่งไหม้ ปีการศึกษา 2562 จำนวน 3 คน และนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ปีที่ 3 และปีที่ 6 โรงเรียนบ้านทุ่งไหม้ ปีการศึกษา 2562 จำนวนนักเรียน 33 คน

ข้อมูลเชิงปริมาณที่ได้นำมาวิเคราะห์สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ข้อมูลเชิงคุณภาพแสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปแบบความเรียง

ภาพที่ 1 สรุปวิธีดำเนินการวิจัย 4 ระยะ

ผลการวิจัย

การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการการเรียนการสอนโดยใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียมของนักเรียนโรงเรียนบ้านทุ่งไหม้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษสตูล ได้ผลการวิจัยดังนี้

1. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหา และความต้องการรูปแบบการบริหารจัดการการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียมของนักเรียนโรงเรียนบ้านทุ่งไหม้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษาประณศศึกษาสตูล โดยใช้วิธีการศึกษาเอกสารและวิเคราะห์แบบสอบถามรายด้านทั้ง 5 องค์ประกอบ พบว่า

องค์ประกอบที่ 1 การกำหนดนโยบาย 1) มีการวางแผนการดำเนินงานไว้ในแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการ 2) มีการจัดทำประกาศนโยบายและข้อตกลงความร่วมมือในการดำเนินงาน 3) ขาดแผนการดำเนินงานตามโครงการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมอย่างเป็นรูปธรรมทั้งในระดับเขตพื้นที่ และระดับสถานศึกษา 4) มีการพัฒนาบุคลากร การจัดอบรมสัมมนาแนวปฏิบัติในการจัดการเรียนการสอนและการจัดการความรู้ไม่ต่อเนื่องและไม่ทั่วถึง 5) โรงเรียนขนาดเล็ก มีคณะกรรมการดำเนินงานตามนโยบายที่ไม่ครอบคลุม

องค์ประกอบที่ 2 การขับเคลื่อนและสร้างความเข้มแข็ง 1) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาใช้คู่มือการดำเนินงานโครงการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในการขับเคลื่อน มีการชี้แจงการสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับบุคลากรครู ผู้บริหาร 2) มีการจัดตั้งศูนย์บริการสื่อ เทคโนโลยี เอกสารการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมให้กับโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา 3) สื่อ อุปกรณ์ที่สนับสนุนการจัดการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียมมีความขาดแคลน 4) การสนับสนุนจากหน่วยงานอื่น ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนไม่เพียงพอ

องค์ประกอบที่ 3 การจัดการเรียนรู้ 1) นักเรียนมีส่วนร่วมกิจกรรมและตั้งใจเรียนพร้อมนักเรียนต้นทาง 2) เอกสารคู่มือแผนการสอน ใบงานและเอกสารด้านการวัดประเมินผล ยังมีจำนวนน้อย ไม่ครบตามเนื้อหา 3) จำนวนครูผู้สอนไม่ครบชั้น ส่วนใหญ่มีโรงเรียนที่ครู 1 คนต้องรับผิดชอบห้องเรียนที่มากกว่า 1 ห้องเรียน 4) ครูขาดความกระตือรือร้นไม่แนะนำและแก้ปัญหาให้นักเรียน 5) นักเรียนทำกิจกรรมไม่ทันตามโรงเรียนต้นทาง 6) นักเรียนไม่สนใจร่วมกิจกรรมตามบทเรียนและตามแนวทางที่กำหนด

องค์ประกอบที่ 4 การนิเทศและติดตาม 1) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามีเอกสารคู่มือการนิเทศติดตามผลการดำเนินงาน แต่การแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศติดตามและการกำหนดประเด็นยังไม่ครอบคลุม 2) มีปฏิทินการนิเทศ 3) มีการติดตามและประเมินผล 4) การนิเทศติดตามระดับเขตพื้นที่การศึกษากระทำไม่ต่อเนื่อง 5) โรงเรียนนิเทศภายในไม่สม่ำเสมอ

องค์ประกอบที่ 5 การประเมินผลและปรับปรุง 1) มีการจัดทำเอกสารรายงานผลการดำเนินงานโครงการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม 2) มีการนำข้อมูลจากการประเมินผลมาปรับปรุง 3) การติดตามผลและประเมินอย่างสม่ำเสมอ 4) ขาดการประเมินผลการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ

เมื่อพิจารณาจากผู้ตอบแบบสอบถาม ดังนี้

ครูผู้สอน พบว่า สภาพตามการปฏิบัติจริงและความต้องการศึกษาทางไกล ผ่านดาวเทียม ของโรงเรียนบ้านทุ่งไหม้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ โดย

ภาพรวมทั้ง 5 องค์ประกอบ ตามการปฏิบัติจริง อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.46$) ตามความต้องการ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.42$)

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า สภาตามการปฏิบัติจริง และความต้องการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมของโรงเรียนบ้านทุ่งใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกล โดยภาพรวมทั้ง 5 องค์ประกอบ ตามการปฏิบัติจริง อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.46$) ตามความต้องการ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.48$)

2. การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการการเรียนการสอนโดยใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียมของนักเรียนโรงเรียนบ้านทุ่งใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกล จากการยกร่างและตรวจสอบรูปแบบของผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า ผู้ทรงคุณวุฒิได้เสนอร่างรูปแบบการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม จากข้อมูลที่ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าตาม ระยะ ที่ 1 และจากความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ เสนอร่างเป็นรูปแบบการบริหารจัดการการเรียนการสอนโดยใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียมของโรงเรียนบ้านทุ่งใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกล ซึ่งประกอบด้วย ระยะที่ 1 การสร้างความรู้ ความตระหนักและความเข้าใจ ระยะที่ 2 จัดการเรียนการสอนโดยใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียมอย่างเป็นขั้นตอน และระยะที่ 3 พัฒนาการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม

การประเมินรูปแบบการบริหารจัดการการเรียนการสอนโดยใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียมของโรงเรียนบ้านทุ่งใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกล โดยผู้ทรงคุณวุฒิ มีประเด็นที่ให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาประเมิน ได้แก่ ประเด็นที่ 1 ความเหมาะสมของรูปแบบ และประเด็นที่ 2 ความเป็นไปได้ของรูปแบบ พบว่า ผู้ทรงคุณวุฒิเห็นด้วยกับประเด็น การประเมินรูปแบบการบริหารจัดการการเรียนการสอนโดยใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียมของโรงเรียนบ้านทุ่งใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกล ทั้ง 2 ประเด็น คิดเป็นร้อยละ 100 ซึ่งหมายถึงรูปแบบการบริหารจัดการการเรียนการสอนโดยใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียมของนักเรียนโรงเรียนบ้านทุ่งใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกล สามารถนำไปใช้ได้ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 สรุปผลการประเมินรูปแบบการบริหารจัดการการเรียนการสอนโดยใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียมของโรงเรียนบ้านทุ่งใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกล จากความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน

รายการ	ความคิดเห็น	
	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
ประเด็นที่ 1 ความเหมาะสมของรูปแบบ		
รูปแบบสื่อความหมายได้ชัดเจน	7	
รูปแบบมีโครงสร้างที่เหมาะสม	7	
รูปแบบมีองค์ประกอบครบถ้วน	7	
องค์ประกอบย่อยมีความสัมพันธ์กัน	7	

รายการ	ความคิดเห็น	
	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
รูปแบบมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	7	
เนื้อหา ภาษา มีความกระชับ รัดกุม	7	
รูปแบบมีความชอบธรรมและมีความเหมาะสมตามกฎระเบียบ	7	
จรรยาบรรณ และจริยธรรมตามมาตรฐานการศึกษา	7	
รูปแบบมีความถูกต้องตามแนวทาง ทฤษฎี แนวคิด	7	
นักการศึกษา หลักวิชาการ และมาตรฐานการศึกษา	7	
ประเด็นที่ 2 ความเป็นไปได้ของรูปแบบ	7	
รูปแบบสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง	7	
รูปแบบมีประโยชน์ในการนำไปใช้	7	
รูปแบบให้ผลประโยชน์คุ้มค่าต่อการลงทุนกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในสังคมยุคปัจจุบันและถือเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องได้รับการพัฒนา	7	
รูปแบบทำให้การจัดการศึกษาทางไกลเกิดประสิทธิผลสำหรับโรงเรียนบ้านทุ่งใหม่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสตูล	7	

3. ผลการทดลองใช้รูปแบบการบริหารจัดการการเรียนการสอนโดยใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียมของนักเรียนโรงเรียนบ้านทุ่งใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสตูล พบว่า

3.1 ผลการเปรียบเทียบทักษะการจัดการเรียนการสอนโดยใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียมของโรงเรียนบ้านทุ่งใหม่ของครูกลุ่มทดลองทั้ง 3 คน พบว่า ภายหลังการใช้รูปแบบการบริหารจัดการการเรียนการสอนโดยใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียมของโรงเรียนบ้านทุ่งใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสตูล มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าก่อนการใช้รูปแบบการบริหารจัดการการเรียนการสอนโดยใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียมของโรงเรียนบ้านทุ่งใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสตูล ทุกคน โดยภาพรวมก่อนการใช้รูปแบบการบริหารจัดการการเรียนการสอนโดยใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียมของโรงเรียนบ้านทุ่งใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสตูล อยู่ระดับน้อยและหลังการใช้รูปแบบการบริหารจัดการการเรียนการสอนโดยใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียมของโรงเรียนบ้านทุ่งใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสตูล อยู่ในระดับมาก โดยรวมเฉลี่ยเท่ากับ 3.78 (SD = 0.07)

3.2 ผลการเปรียบเทียบคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก่อนและหลังการจัดการเรียนการสอนโดยใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียมของโรงเรียนบ้านทุ่งใหม่ พบว่า นักเรียนของครูกลุ่มทดลอง มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการจัดการเรียนการสอนโดยใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียมของโรงเรียนบ้านทุ่งใหม่สูงกว่าคะแนนก่อนการจัดการเรียนการสอนโดยใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียมของโรงเรียนบ้านทุ่งใหม่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 (ก่อน

การใช้รูปแบบนักเรียนมีผลคะแนนโดยรวมเฉลี่ยเท่ากับ 9.10 และหลังการใช้รูปแบบนักเรียนมีผลคะแนนโดยรวมเฉลี่ยเท่ากับ 14.20)

4. การประเมินผลรูปแบบการบริหารจัดการการเรียนการสอนโดยใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียมของนักเรียนโรงเรียนบ้านทุ่งไหม้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสทูลพบว่า

4.1 ผลการเปรียบเทียบทักษะการจัดการเรียนการสอนโดยใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียมของโรงเรียนบ้านทุ่งไหม้ของครู 3 คน พบว่า หลังการใช้รูปแบบการบริหารจัดการการเรียนการสอนโดยใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียมของโรงเรียนบ้านทุ่งไหม้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสทูล ครูมีทักษะการจัดการเรียนการสอนโดยใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียมของโรงเรียนบ้านทุ่งไหม้สูงกว่าก่อนการใช้รูปแบบการบริหารจัดการการเรียนการสอนโดยใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียมของโรงเรียนบ้านทุ่งไหม้ทุกคน โดยครูมีทักษะอยู่ในระดับมากโดยรวมเฉลี่ยเท่ากับ 2.55 (SD = 0.13) ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบผลการประเมินทักษะการจัดการเรียนรู้ทางไกลผ่านดาวเทียมของครูกลุ่มทดลองก่อนและหลังการใช้รูปแบบการบริหารจัดการการเรียนการสอนโดยใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียมของโรงเรียนบ้านทุ่งไหม้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสทูล

คนที่	ทักษะการจัดการเรียนรู้ทางไกลผ่านดาวเทียม					
	ก่อนการใช้รูปแบบ			หลังการใช้รูปแบบ		
	$\bar{X}$	SD	แปลผล	$\bar{X}$	SD	แปลผล
1	1.42	0.50	น้อย	2.55	0.52	มาก
2	1.65	0.48	น้อย	2.58	0.51	มาก
3	1.49	0.52	ปานกลาง	2.53	0.52	มาก
รวมเฉลี่ย	1.43	0.11	น้อย	2.55	0.13	มาก

4.2 ผลการเปรียบเทียบคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนักเรียนของครู 3 คน พบว่า นักเรียน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการจัดการเรียนการสอนโดยใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียมของโรงเรียนบ้านทุ่งไหม้ไกลผ่านดาวเทียมสูงกว่าก่อนการจัดการเรียนการสอนโดยใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียมของโรงเรียนบ้านทุ่งไหม้ไกลผ่านดาวเทียมทุกคนโดยมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 (ก่อนการใช้รูปแบบนักเรียนมีผลคะแนนโดยรวมเฉลี่ยเท่ากับ 8.58 และหลังการใช้รูปแบบนักเรียนมีผลคะแนนโดยรวมเฉลี่ยเท่ากับ 14.09) ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนของครูกลุ่มทดลอง ก่อนและหลังการใช้รูปแบบการบริหารจัดการการเรียนการสอนโดยใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียม ของโรงเรียนบ้านทุ่งใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสตูล (n = 33)

นักเรียนของครูกลุ่มทดลอง	คะแนนเต็ม	การจัดการเรียนรู้				t	P
		ก่อน		หลัง			
		$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD		
คนที่ 1 (n = 10)	20	9.00	1.63	14.00	1.05	11.180**	.000
คนที่ 2 (n = 11)	20	8.82	1.25	14.18	0.98	12.411**	.000
คนที่ 3 (n = 12)	20	8.00	1.21	14.08	1.00	14.002**	.000
รวมเฉลี่ย		8.58	1.39	14.09	0.98	21.384**	.000

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

อภิปรายผล

จากผลของการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการการเรียนการสอนโดยใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียมของนักเรียนโรงเรียนบ้านทุ่งใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสตูล สามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. การศึกษาและวิเคราะห์สภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการในการบริหารจัดการการเรียนการสอนโดยใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียมของนักเรียนโรงเรียนบ้านทุ่งใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสตูล จะเห็นว่า ทั้ง 5 องค์ประกอบ คือ การกำหนดนโยบาย การขับเคลื่อนและสร้างความเข้มแข็ง การจัดการเรียนรู้ การนิเทศและติดตามและการประเมินผลและปรับปรุง โดยภาพรวมตามสภาพการปฏิบัติจริง อยู่ในระดับปานกลาง และตามความต้องการ อยู่ในระดับมากที่สุด กล่าวคือ จะเห็นได้ว่าสภาพการดำเนินการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง คือมีการจัดการเรียนการสอนที่เป็นไปตามสภาพผลที่เกิดกับผู้เรียนยังไม่มากพอกับวัตถุประสงค์ของโครงการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมที่ต้องการขยายโอกาสทางการศึกษาสำหรับผู้ที่ยากไร้ในท้องถิ่นทางไกลและในสถานศึกษาที่ขาดแคลนวัสดุ อุปกรณ์การเรียนตลอดจนทรัพยากรบุคคลช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตให้กับผู้ขาดโอกาสทางการศึกษาได้ศึกษาด้วยตนเองเป็นการพัฒนาการจัดการศึกษาโดยการจัดการกิจกรรมการเรียนต่าง ๆ ให้กับผู้เรียนที่อยู่ทางไกลเกิดการเรียนรู้ไปพร้อม ๆ กันกับผู้เรียนที่อยู่ส่วนกลางเป็นการเสริมความรู้ แก่ผู้เรียนทั่วไปให้มีโลกทัศน์ที่กว้างขวางมากขึ้น ช่วยเพิ่มทักษะและประสบการณ์การเรียนการสอนแก่ครูผู้สอนซึ่งได้เรียนรู้เทคนิควิธีการและนำไปพัฒนานตนเองเพื่อจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพตามแนวทางที่ได้รับชมจากโทรทัศน์ทางไกลซึ่งสอนโดยผู้เชี่ยวชาญช่วยเพิ่มคุณภาพการเรียนการสอนซึ่งมีทั้งการนำมาใช้ประกอบเสริมสรุปบทเรียน รวมทั้งทบทวนบทเรียนให้กับผู้เรียน เป็นการฝึกหัดด้านอาชีพและเทคนิคการทำงานต่าง ๆ เป็นการพัฒนาด้านแบบแผนการศึกษาที่สามารถนำมาเสริมนอกเหนือจากการศึกษาตามปกติ

แต่สภาพความเป็นจริงจากการศึกษาสภาพ เกิดปัญหาในการดำเนินการจัดการเรียนการสอนหลายอย่างไม่ว่าจะเป็นการพัฒนาบุคลากร การจัดอบรมสัมมนาแนวปฏิบัติในการจัดการเรียนการสอนและการความรู้ไม่ต่อเนื่องและไม่ทั่วถึง (ร้อยละ 52.46) ครูขาดความกระตือรือร้น ไม่แนะนำและแก้ปัญหาให้นักเรียน ไม่เตรียมเอกสารการสอนตามแผนและเอาใจใส่ในกระบวนการ และกิจกรรมของนักเรียน (ร้อยละ 50.82) ขาดการนำผลสะท้อนของการจัดการเรียนการสอนมาปรับปรุง (ร้อยละ 47.81) ขาดการนำผลสะท้อนของการจัดการเรียนการสอนมาปรับปรุง (ร้อยละ 46.45) และนักเรียนไม่สนใจร่วมกิจกรรมตามบทเรียนและตามแนวทางที่กำหนด (ร้อยละ 43.44) ตามลำดับ ซึ่งปัญหาเหล่านี้ทำให้ผู้ศึกษาต้องคิดพัฒนารูปแบบเพื่อนำมาปรับปรุงและพัฒนา ให้การจัดการเรียนการสอนทางไกลผ่านทางไกลเกิดประสิทธิผลกับผู้เรียนมากที่สุดซึ่งสอดคล้องกับ สรุศักดิ์ ปาเฮ ได้กล่าวถึงสภาพปัญหาของการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียมว่า ด้านครูผู้สอน/ผู้บริหาร 1) ผู้บริหารองค์การยังไม่ตระหนักและให้ความสำคัญกับการเรียนแบบทางไกล 2) ครูผู้สอนยังยึดติดรูปแบบการสอนแบบเดิมและอาจสอนโดยใช้สื่อแทนตัวครูมากกว่าครูเป็นผู้ใช้สื่อเพื่อการสอน 3) การแสวงหาทรัพยากรสนับสนุนจากชุมชนยังไม่ดีพอ (สรุศักดิ์ ปาเฮ, 2558)

2. การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการการเรียนการสอนโดยใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียมของนักเรียนโรงเรียนบ้านทุ่งใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร โดยมีความกระทำการยกร่างรูปแบบการจัดการศึกษาทางไกลที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนขนาดเล็กในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร นำข้อมูลจากการศึกษาและวิเคราะห์ สภาพปัญหาและความต้องการในขั้นตอนที่ 1 มากำหนดรูปแบบและองค์ประกอบรูปแบบสำหรับเป็นแนวทางการบริหารจัดการการเรียนการสอนโดยใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียมของโรงเรียนบ้านทุ่งใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร ซึ่งข้อมูลทั้งหมดที่ได้จากการวิเคราะห์ คณะกรรมการยกร่างได้จัดกลุ่มข้อมูลเป็น 3 ส่วน โดยกลุ่มข้อมูลส่วนแรกเป็นการสร้าง ความรู้ ความเข้าใจและความตระหนักในการดำเนินงานของผู้บริหาร ครูผู้สอนและผู้เกี่ยวข้องให้เกิดความเข้าใจ (Understanding) ที่จะนำไปสู่การสอนที่มีประสิทธิผล (Teaching) และการประเมินที่ก่อให้เกิดการพัฒนา (Development) ซึ่งสอดคล้องกับ เบนจามิน เอส บลูม (Bloom, B. S.) นักการศึกษาชาวอเมริกัน เชื่อว่า การเรียนการสอนที่จะประสบความสำเร็จและมีประสิทธิภาพนั้น ผู้สอนจะต้องกำหนดจุดมุ่งหมายให้ชัดเจน โดยแบ่งเป็นขั้นของความรู้ สู้ความเข้าใจและนำไปปรับใช้ตลอดจนการวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และประเมินผล และได้ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ อีกทั้งยังมีการตรวจสอบ รูปแบบ จึงทำให้รูปแบบมีความเหมาะสมเป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพใช้เพื่อพัฒนาการจัดการศึกษา ทางไกลผ่านดาวเทียมให้เกิดประสิทธิผลในโรงเรียนขนาดเล็กได้ (Bloom, B. S., 1976) และสอดคล้องกับ ดนัยวัฒน์ มณี ได้ทำการศึกษาเรื่อง ถอดบทเรียนการบริหารจัดการเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาทางไกลผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศ (DLIT) ในโรงเรียนบนเขตพื้นที่สูง กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านแม่หม้อ ศึกษาสภาพ

การพัฒนาคุณภาพการศึกษาทางไกลผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศ (DLIT) ในโรงเรียนบ้านแม่หม้อ ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้าฝ่ายงาน ครู นักเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเป็นบันทึกการสำรวจข้อมูล และการสนทนากลุ่ม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ การวิเคราะห์ความถี่และหาค่าเฉลี่ยร้อยละ สรุปผลการศึกษา ภาพรวมของระดับคุณภาพการดำเนินงานการพัฒนาคุณภาพการศึกษาทางไกลผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศของโรงเรียนบ้านแม่หม้อมีคุณภาพการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาทางไกล และผลการประเมินความพึงพอใจของผู้ที่เกี่ยวข้องที่มีต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาทางไกลผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศในโรงเรียนบ้านแม่หม้อ พบว่า ผู้ที่เกี่ยวข้องมีความพึงพอใจในระดับมาก และผลการศึกษาการบริหารจัดการ พบว่า โรงเรียนบ้านแม่หม้อมีแผนการบริหารจัดการการพัฒนาคุณภาพการศึกษาทางไกลผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศในโรงเรียน (दनัยวัฒน์ มณี, 2560)

3. ผลการทดลองใช้รูปแบบการบริหารจัดการการเรียนการสอนโดยใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียมของนักเรียนโรงเรียนบ้านทุ่งใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสตูล พบว่า 1) ผลการเปรียบเทียบทักษะการจัดการเรียนการสอนโดยใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียมของโรงเรียนบ้านทุ่งใหม่ของครูกลุ่มทดลอง พบว่า ภายหลังการใช้รูปแบบการบริหารจัดการการเรียนการสอนโดยใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียมของโรงเรียนบ้านทุ่งใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสตูล มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าก่อนการใช้รูปแบบการบริหารจัดการการเรียนการสอนโดยใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียมของโรงเรียนบ้านทุ่งใหม่ทุกคน 2) ผลการเปรียบเทียบคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก่อนและหลังการจัดการเรียนการสอนโดยใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียมของโรงเรียนบ้านทุ่งใหม่ พบว่า นักเรียนของครูกลุ่มทดลองมีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการจัดการเรียนการสอนโดยใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียมของโรงเรียนบ้านทุ่งใหม่สูงกว่าคะแนนก่อนการจัดการเรียนการสอนโดยใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียมของโรงเรียนบ้านทุ่งใหม่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 สอดคล้องกับงานวิจัยของ พัทธกัสมพร้อม ได้ทำการศึกษาเรื่อง รูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) โดยบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ผู้อำนวยการโรงเรียนและครูโรงเรียนขนาดเล็ก มีความต้องการรูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) และยังพบว่าสถานศึกษาดำเนินงานตามรูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) มีระดับ การปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน และโรงเรียนที่เป็นหน่วยทดลองนักเรียนมีผลการทดสอบทางการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับชาติ (ONET) เฉลี่ยสูงกว่าระดับประเทศ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีความพึงพอใจต่อรูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) ในระดับมากที่สุด (พัทธกัสมพร้อม, 2562)

4. การประเมินผลการใช้รูปแบบการบริหารจัดการการเรียนการสอนโดยใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียมของนักเรียนโรงเรียนบ้านทุ่งใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

สตูล ผลการเปรียบเทียบทักษะการจัดการเรียนการสอนโดยใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียมของโรงเรียนบ้านทุ่งไหม้ของครู 3 คน พบว่า หลังการใช้รูปแบบการบริหารจัดการการเรียนการสอนโดยใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียมของโรงเรียนบ้านทุ่งไหม้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสตูล ครูมีทักษะการจัดการเรียนการสอนโดยใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียมของโรงเรียนบ้านทุ่งไหม้สูงกว่าก่อนการใช้รูปแบบการบริหารจัดการการเรียนการสอนโดยใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียมของโรงเรียนบ้านทุ่งไหม้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสตูล ทุกคน และผลการเปรียบเทียบคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนของครู 3 คน พบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการจัดการเรียนการสอนโดยใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียมของโรงเรียนบ้านทุ่งไหม้สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนการสอนโดยใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียมของโรงเรียนบ้านทุ่งไหม้ทุกคน โดยมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 สอดคล้องกับงานวิจัยของ ประภัสสร สุภาสอน ได้ทำการประเมินโครงการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 ในด้านการเรียนรู้ นักเรียนสามารถตอบคำถามในกิจกรรมการเรียนการสอนได้มากขึ้น มีนิสัยรักการอ่าน การศึกษาค้นคว้าเพิ่มมากขึ้นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ด้านผลลัพธ์ที่เกิดกับโรงเรียนส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนมากขึ้น โดยสามารถแก้ปัญหาครูผู้สอนไม่ครบชั้น ครูสอนไม่ตรงวิชาเอก รวมถึงการแก้ปัญหาการใช้สื่อประกอบการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ครูและผู้บริหารมีความสุขที่ได้เห็นพฤติกรรมของคนที่เรารักเป็นไปในทางบวกนักเรียนได้เรียนรู้ด้วยเทคนิควิธีที่หลากหลายจะส่งผลให้นักเรียนเกิดองค์ความรู้ที่หลากหลาย (ประภัสสร สุภาสอน, 2557)

องค์ความรู้ใหม่

องค์ความรู้ใหม่ในการพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนบ้านทุ่งไหม้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสตูล คือ การจัดการเรียนการสอนด้วยระบบการสอนทางไกลผ่านดาวเทียมเป็นอีกทางเลือกหนึ่งในกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่มีคุณภาพและเป็นที่ยอมรับ เนื่องจากประสิทธิภาพเชิงประจักษ์ของรูปแบบการบริหารจัดการการเรียนรู้อย่างไกลผ่านดาวเทียมของนักเรียนโรงเรียนบ้านทุ่งไหม้ ทำให้ครูมีความรู้และทักษะการจัดการเรียนการสอนโดยใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียมสูงขึ้น และนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นทุกคนภายหลังการจัดการเรียนการสอนโดยใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียม อย่างไรก็ตาม นักเรียนยังคงต้องการให้มีการจัดการเรียนการสอนโดยมีครูเป็นผู้จัดการเรียนการสอนจริงภายในห้องเรียน เพราะการสอนจริงในห้องเรียนสามารถสร้างบรรยากาศ และแรงจูงใจได้มากกว่าการสอนทางไกลผ่านดาวเทียม ดังนั้น การจัดครูให้ครบชั้นและให้ครูสอนตรงตามคุณวุฒิของตนเองสามารถพัฒนาประสิทธิภาพของผู้เรียนได้เต็มศักยภาพมากกว่า แสดงให้เห็นว่าการจัดการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียมสามารถตอบสนองต่อ

ความต้องการในการเรียนรู้ของนักเรียนได้ไม่สมบูรณ์ จึงควรพัฒนาระบบการสอนทางไกลผ่านดาวเทียมเพื่อสนองความต้องการที่จะเรียนรู้ของนักเรียนในทุกด้านต่อไป เพื่อให้การจัดการศึกษาด้วยระบบทางไกลผ่านดาวเทียมเกิดประโยชน์สูงสุด และพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้เต็มประสิทธิภาพ

สรุป/ข้อเสนอแนะ

การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการการเรียนการสอนโดยใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียมของนักเรียนโรงเรียนบ้านทุ่งไหม้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสตูล สรุปผลการดำเนินการวิจัยได้ดังนี้ 1) ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหา และความต้องการในการบริหารจัดการการเรียนการสอนโดยใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียม พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันปัญหารายด้านทั้ง 5 องค์ประกอบแตกต่างกันตามสถานะภาพที่ต่างกัน และความต้องการภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) ผลการประเมินรูปแบบการบริหารจัดการการเรียนการสอนโดยใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียม พบว่า ผู้ทรงคุณวุฒิเห็นด้วยอย่างยิ่งกับประเด็นการประเมินรูปแบบการบริหารจัดการการเรียนการสอนโดยใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียม ทั้งประเด็นความเหมาะสมของรูปแบบและความเป็นไปได้ของรูปแบบ ซึ่งหมายถึงรูปแบบการบริหารจัดการการเรียนการสอนโดยใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียมสามารถนำไปใช้ได้ 3) ผลการทดลองใช้รูปแบบการบริหารจัดการการเรียนการสอนโดยใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียม พบว่า ภายหลังการใช้รูปแบบการบริหารจัดการการเรียนการสอนโดยใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียม ทำให้ทักษะการจัดการเรียนการสอนของครูกลุ่มทดลองดีขึ้น และผลการเปรียบเทียบคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าก่อนการใช้รูปแบบการบริหารจัดการการเรียนการสอนโดยใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 4) ผลการประเมินการใช้รูปแบบการบริหารจัดการการเรียนการสอนโดยใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียม พบว่า ภายหลังการใช้รูปแบบการบริหารจัดการการเรียนการสอนโดยใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียม ครูทุกคนมีทักษะการจัดการเรียนการสอนสูงกว่าก่อนการใช้รูปแบบการบริหารจัดการการเรียนการสอนโดยใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียม และผลการเปรียบเทียบคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนักเรียนของครู 3 คน พบว่า นักเรียนทุกคนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าก่อนการจัดการเรียนการสอนโดยใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ข้อเสนอแนะเพื่อการนำผลการวิจัยไปใช้และเพื่อการวิจัยในครั้งต่อไป ควรมีการประชุมชี้แจงให้กับครูทราบก่อนนำรูปแบบการบริหารจัดการการเรียน การสอนโดยใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียมไปใช้ นอกจากนี้ควรมีการเตรียมความพร้อมก่อน การชี้แนะโดยมีการชมเชยและสะท้อนให้ครูตระหนักถึงศักยภาพของตนเอง จุดเด่นของครู เพื่อเป็นการส่งเสริมให้ครูมีความตระหนักเคารพและมีความเชื่อมั่นในตนเอง ในระหว่างจัดการเรียนรู้นักพบว่า ครูกำลังห่างจากเป้าหมายที่ครูตั้งไว้ในขั้นการทบทวนควรหาแนวทางการแก้ไขปัญหาดังนี้เพื่อให้ครู

เข้าใจในสภาพปัจจุบันในการจัดการเรียนรู้ของครูเป็นอย่างไรและควรกำหนดขั้นตอนในการแก้ไขปัญหาที่ละชั้นแบบง่าย ๆ ไปทีละชั้นและกระตุ้นด้วยการตั้งคำถามและชมเชยเป็นระยะ อีกทั้งการสะท้อนผลการจัดการเรียนรู้ในแต่ละช่วงของครูควรสะท้อนเรื่องราวจากสถานการณ์ความคิดความรู้สึกของผู้รับการชี้แนะในลักษณะที่เข้าใจได้ง่ายสร้างคุณค่าให้ผู้รับ การชี้แนะตระหนักและเห็นความสำคัญในแต่ละช่วงของการสะท้อนผล ในการทำวิจัยในครั้งต่อไปควรมีการทำวิจัยการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนโดยใช้สื่อทางไกลผ่านดาวเทียมของโรงเรียนบ้านทุ่งไหม้ไกลผ่านดาวเทียมในระดับอื่น ๆ และควรมีการทำวิจัยการพัฒนารูปแบบการส่งเสริมทักษะครูในด้านอื่น ๆ เช่น ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ด้านทักษะวิชาชีพ ส่งเสริมทักษะการจัดการเรียนรู้ด้วยตนเองของผู้เรียน เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- กิดานันท์ มลิทอง. (2543). เทคโนโลยีการศึกษาและนวัตกรรม. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- दनัยวัฒน์ มณี. (2560). ถอดบทเรียนการบริหารจัดการเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาทางไกลผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศ (DLIT) ในโรงเรียนบนเขตพื้นที่สูง กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านแม่หม้อ. ใน วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). การวิจัยเบื้องต้น. (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
- ประภัสสร สุภาสอน. (2557). การประเมินโครงการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2. ใน รายงานการวิจัย. สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2.
- พิทักษ์ สมพร้อม. (2562). รูปแบบการบริหารจัดการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) โดยบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1. วารสารวิจัยและพัฒนามหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์, 14(1), 62-75.
- รุ่ง แก้วแดง. (2540). ปฏิวัติการศึกษาไทย. กรุงเทพมหานคร: แพร่พิทยา.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสตูล เขต 1. (2561). รายงานผลการประเมินคุณภาพการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (NT). สตูล: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสตูล.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติพ.ศ. 2560 - 2579. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- สุรศักดิ์ ปาเฮ. (2558). สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา. แพร่: ห้างหุ้นส่วนจำกัดแพร่ไทยอุตสาหกรรมพิมพ์.

Bloom, B. S. (1976). Taxonomy of Education Objective, Handbook I: Cognitive Domain. New York: David McKay.